

FACTORII DE CONSTRÂNGERE A DIRECȚIEI INOVATOARE ÎN SISTEMUL BANCAR

*Ludmila COBZARI, dr. hab., prof. univ., ASEM
Diana VERDEȘ, drd., ASEM*

Noua realitate și buna funcționare a instituțiilor bancare, satisfacerea deplină a clienților necesită folosirea tehnologiilor bancare electronice modernizate, iar în unele cazuri, revizuirea procedurilor de monitorizare și combatere a riscurilor. Fără utilizarea inovațiilor în sistemul bancar este aproape imposibil de a crea produse și servicii cu o competitivitate înaltă. În aceste condiții, un avantaj competitiv semnificativ vor avea instituțiile bancare care vor fi capabile să dezvolte și să introducă noi tehnologii, produse și servicii, să dezvolte canale alternative de deservire a clienților, adică să realizeze procesul inovațional, inovația devenind, în final, un mijloc eficient de concurență.

Cuvinte cheie: economie, inovație, proces inovațional, tehnologie, sistem bancar.

Introducere. Crearea și implementarea inovațiilor este un proces îndelungat în care banca se poate confrunta cu diferite riscuri. La primele etape, principalele riscuri sunt asociate cu structura devizului de cheltuieli la dezvoltarea inovațiilor, mai ales în cazul în care aceasta implică o terță parte. Conceptul de produs sau serviciu nou-creat de către bancă are ca bază strategia, experiența și capacitățile financiare ale instituției bancare. Utilizarea serviciilor prestate de consultanți externi sunt în directă dependență cu resursele financiare suficiente și cu amploarea proiectului. Principalul obstacol este frica bine întemeiată de bancheri și de scurgerea ulterioară de informații confidențiale concurenților. Reducerea acestui risc are loc prin оформarea angajamentelelor contractuale, restricția informațiilor inițiale, precum și înaintarea unor sarcini înguste, specifice consultanților. Analiza minuțioasă a proiectului inovator ar reduce eventualele lacune utilizând experiența internă și externă (în primul rând, evaluarea riscurilor potențiale, utilizarea de sisteme de control automatizate).

Conținut de bază. Gestiunea riscurilor legate de implementarea și promovarea inovațiilor pe piață este extrem de anevoioasă, îndeosebi ținând cont de relativitatea succesului produselor inovaționale. În prezent există o vastă clasificare a riscurilor inovaționale, dar pentru investitorul-bancă sunt importante acelea, care ar putea conduce la pierderile sau diminuarea profitului planificat. În condițiile actuale este necesar de a conștientiza că realizarea proiectelor inovaționale sunt efectuate în condiții de risc, acesta fiind și sistemic. Riscurile sistemice aferente inovațiilor bancare sînt generate de tendințele moderne ale lumii contemporane: globalizarea proceselor economice, complicarea relațiilor de interdependență a subiecților pieții, accelerarea progresului tehnologico-științific și, drept consecință, diminuarea ciclului produselor inovaționale [1].

O primă motivație pentru inovație a fost introducerea condițiilor legate de prudența de capital, materializate în

THE CONSTRAINING FACTORS OF THE INNOVATIVE DIRECTION IN THE BANKING SYSTEM

*Ludmila COBZARI, PhD, Associate Professor, ASEM
Diana VERDEȘ, PhD Student, ASEM*

The new reality and proper functioning of banking institutions in order to fully satisfy the customers' needs by using modern electronic banking technologies, and in some cases, revision of the monitoring procedures and control of hazards. Without the use of innovations in the banking system it is almost impossible to create high competitive products and services. Under these conditions, a significant competitive advantage will have the banks that will be able to develop and introduce new technologies, products and services, develop alternative customer service channels, and namely achieve the innovation process, innovation becoming finally an effective mean of competition.

Key words: economy, innovation, innovation process, technology, banking system.

JEL Classification: O31, O33, E58, E61, P40

Introduction. The creation and implementation of innovations is a long process in which the bank may face different risks. At the first stages, the main risks are associated with the structure of expenditure estimation to develop innovations, especially if it involves a third party. The concept of new product or service, created by the bank is based on the strategy, experience and financial capabilities of the banking institution. The use of services provided by external consultants is directly dependent on sufficient financial resources and the scale of the project. The main obstacle is the well-founded fear of bankers and subsequent leakage of confidential information to competitors. Reducing this risk is achieved by the registration of contractual commitments, the restriction of initial information and submission of narrow tasks that are specific to consultants. Thorough analysis of the innovative project would reduce any eventual gaps using domestic and foreign experience (primarily evaluating potential risks, the use of automated control systems).

Core content. Risk management related to the implementation and promotion of innovation in the market is extremely difficult, especially given the relativity of success of innovative products. Currently there is a large classification of innovation risks, but to the investor-bank are important the ones which could lead to loss or reduction of the planned profit. Under present conditions it is necessary to understand that the achievement of innovative projects is carried out under conditions of risk, this being also systemic. Systemic risks related to banking innovations are generated by modern trends of the contemporary world: the globalization of economic processes, the complication of interdependence relations of market subjects, the acceleration of the technological-scientific progress, and as a consequence, the decrease of the innovative products cycle [1].

A first motivation for innovation was the introduction of requirements related to capital prudence, embodied in the

transformarea unor noi tipuri de instrumente financiare „în afara bilanțului”. Aceste instrumente sunt, din punct de vedere tehnic, foarte complicate și prost înțelese, cu excepția experților în piețe, în timp ce alții pun probleme complexe în termeni de măsurare a riscului, management și control. În plus, asocierea profitului cu oricare din aceste instrumente foarte volatile este importantă pentru că, asemeni piețelor financiare din care provin, expun bancile unor niveluri ridicate de risc [8].

Cheltuielile considerabile în echipamente performante, au permis conceperea și livrarea de produse și servicii specifice bazate pe sisteme electronice. Sunt de acum cunoscute serviciile de tip „Tele”, adică comandate de la distanță. Pot fi enumerate aici serviciile de tip „phone banking, home-banking, internet banking și e-banking”. Aduăgăm aici, fără să greșim soluțiile tehnice pentru transfer de fonduri prin sistemele internaționale: SWIFT, Western Union, Money Gram, Merchant Bank etc.

Procesul de implementare a componentei inovatoare în operațiunile bancare este strâns legat de prioritățile de planificare și implementare a activității băncilor, care sunt determinate, inclusiv de *trăsăturile* cele mai caracteristice ale dezvoltării actuale a sistemelor bancare, printre care sunt:

- Liberalizarea legislației bancare;
- Creșterea concurenței interbancare;
- Apariția de bănci virtuale;
- Internaționalizarea și globalizarea bancară;
- Creșterea inovației financiare în activitățile băncilor;
- Universalizarea activităților bancare;
- Bănci miniaturizare;
- Utilizarea sistemelor electronice de plată [7].

Conținutul activității de inovare a sistemului bancar, constă din trei grupuri de procese inovatoare:

1. Dezvoltarea și implementarea de noi metode și forme organizatorice de prestare a serviciilor bancare: renunțarea la rețele de sucursale în favoarea e-banking, introducerea de servicii poștal-bancare, introducerea accesului la distanță la servicii de creditare etc.;

2. Dezvoltarea și implementarea de noi instrumente financiare și organizaționale, precum și o combinație de instrumente financiar-bancare existente și inovatoare;

Evidențierea în dinamică a etapelor din ciclul de viață inovațional al subiecților sistemului bancar (de la nașterea unei idei sau împrumutarea ei, la crearea și dezvoltarea metodologiei de utilizare a instrumentului adecvat, pînă la transformarea inovatoare a lui sub influența schimbărilor în realitățile bancare și punerea în aplicare a noului instrument) [3].

În prezent, procesul de implementare a inovației financiare în practica bancară poate fi împiedicat de următorii *factori*:

- Volatilitatea prețurilor în cele mai multe sectoare ale pieței;
- Asimetria fiscală;
- Inegalitatea informațiilor;
- Incertitudinea termenului procesului de inovare;
- Un nivel ridicat de risc (politic, financiar, monetar ș.a.);
- Costul ridicat al inovațiilor;

transformation of new types of financial instruments "out of balance". These tools are, from a technical point of view very complicated and poorly understood, except for experts in the markets, while others ask complex questions in terms of risk measurement, management and control. Furthermore, the combination of profit with any of these highly volatile instruments is important because, like the financial markets from which they come from, they expose banks to higher levels of risk [8].

Considerable expenses on advanced equipment enabled the design and delivery of specific products and services based on electronic systems. Known now as "Tele" services, meaning remotely controlled. The services that can be listed here are the type "phone banking, home-banking, internet banking and e-banking." We add here, without any mistake, the technical solutions to transfer funds through international system: SWIFT, Western Union, Money Gram, Merchant Bank etc.

The implementation process of the innovative component in banking operations is closely linked to the priorities of planning and implementation of banks' activities, which are determined, including by the most characteristic features of the actual development of banking systems, among which are:

- The liberalization of banking legislation;
- Increasing the interbank competition;
- The emergence of virtual banks;
- The internationalization and globalization of banking;
- The increase of financial innovation in banking activities;
- The universalization of banking activities;
- The banks' miniaturization;
- The use of electronic payment systems [7].

The content of the innovation activity of the banking system consists of three groups of innovative processes:

1. The development and implementation of new methods and organizational forms to provide banking services: giving up networks of subsidiaries in favor of e-banking, the introduction of postal-banking services, the introduction of remote access to lending services and so on;

2. The development and implementation of new financial and organizational tools, and a combination of existing financial-banking tools and innovative ones;

Highlighting the dynamics of the life cycle innovation stages of the banking system subjects (from birth to an idea or lending it, to growth and development of the methodology for the appropriate use of the instrument, to its innovative transformation under the influence of changes in banking realities and the application of the new instrument) [3].

Currently, the process of implementation of financial innovation in banking practice can be prevented by the following factors:

- Price volatility in most of the market sectors;
- Tax asymmetry;
- The inequality of information;
- The uncertainty of the innovation process' timeframe;
- A high level of risk (political, financial, monetary, etc.);
- The high cost of innovation;

- Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii de inovare;
- Rezistența la inovație de către participanții de pe piețele financiare;
- Lipsa unui cadru legal eficiente [6].

Dezvoltarea rapidă și susținută a proceselor inovatoare în sectorul bancar depinde nu doar de implementarea de noi tehnologii financiare, mai eficiente, dar de asemenea, de disponibilitatea și capacitatea clienților de a percepe și de a folosi o astfel de tehnologie. Prin urmare, o problemă importantă de inovare bancară este creșterea alfabetizării clienților potențiali și a celor existenți.

Principalele constrângeri de dezvoltare inovatoare în băncile autohtone este lipsa accesului populației la Internet pe scară largă, nivelul scăzut de încredere în serviciile și produsele electronice în ceea ce privește fiabilitatea lor și a cererii scăzute.

O altă problemă este fiabilitatea canalelor electronice. Creșterea utilizatorilor conectați la sistemul e-banking, a utilizatorilor nu prea avansați, a condus la o creștere a numărului de furturi de resurse financiare electronice de la clienții băncilor. Prin intermediul serviciilor bancare accesate prin Internet s-au majorat atacurile frecvente de rețea de pe site-uri și servere ale instituțiilor de creditare, precum și încercările de a obține ilegal informații personale ale utilizatorilor de servicii e-banking, parole, chei secrete, analogia semnăturii electronice, PIN-ul etc.

Astăzi una dintre căile populare și inovatoare ale operațiunilor bancare este deservirea la distanță. Această metodă permite clientului de a economisi timp, deoarece cel din urmă nu are necesitate de a vizita personal sediul băncii. Dintre diferitele tipuri de deservire bancară la distanță sistemul e-banking fiind cel mai distins și distribuit [9].

Astăzi, consumatorii autohtoni au posibilitatea de a alege, a compara și a folosi servicii bancare electronice. Prin intermediul sistemelor bancare electronice pot fi efectuate următoarele operațiuni (Figura 1).

- Insufficient development of the innovation infrastructure;
- Resistance to innovation by participants in the financial markets;
- Lack of an effective legal framework [6].

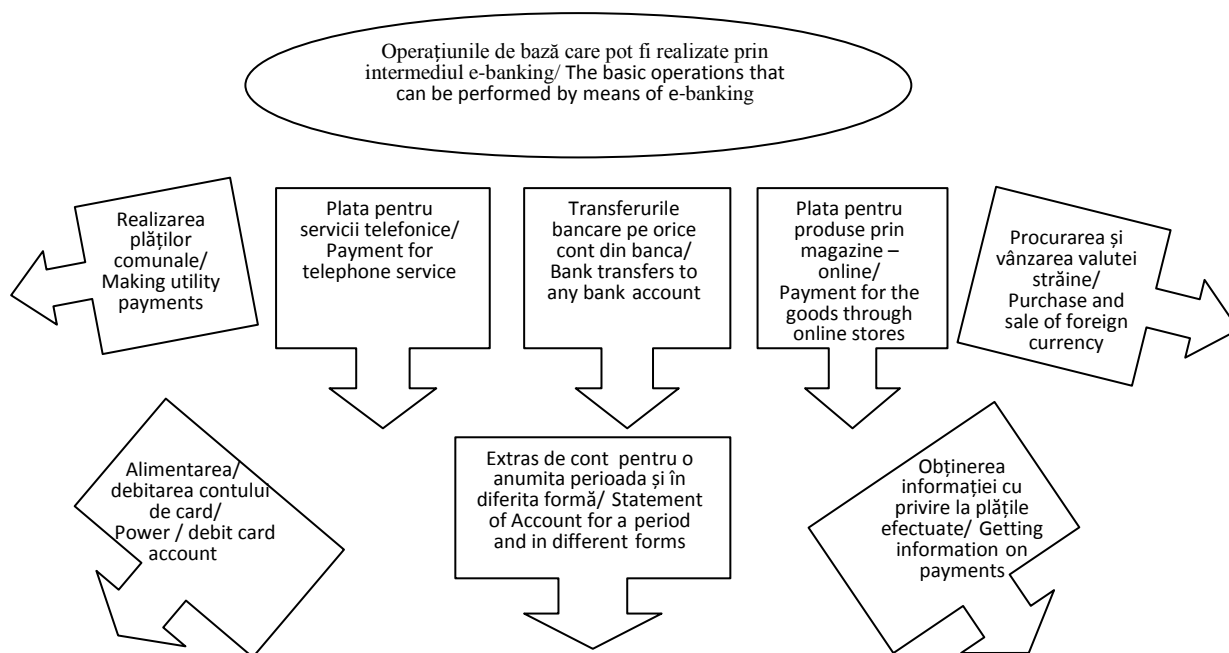
The rapid and sustainable development of innovative processes in the banking sector depends not only on the implementation of new financial technologies, more efficient, but also on the willingness and ability of customers to perceive and use such technology. Therefore, an important issue of banking innovation is to increase literacy of potential and existing customers.

The main constraints for innovative development in domestic banks are the lack of access to the internet on a large scale, a low confidence level in electronic products and services in terms of their reliability and low demand.

Another problem is the reliability of electronic channels. Increasing the number of users connected to the e-banking system, not too advanced users, and has led to an increase in thefts of electronic financial resources from the banks' customers. Banking services systems that are accessed online have increased the common network attacks on websites and servers of lending institutions and also the attempts to illegally obtain personal information of e-banking services users, passwords, secret keys, the analogy of an electronic signature, PIN etc.

Today one of the popular and innovative ways of banking operations is remote services. This method allows the client to save time, because the latter does not need to personally visit the bank premises. Out of the various types of remote banking systems, e-banking is the most awarded and distributed [9].

Today, domestic consumers have a choice, to compare and to use electronic banking services. Through electronic banking systems can be performed the following operations (Figure 1).

**Fig.1. Operațiunile de bază care pot fi efectuate prin intermediul sistemelor bancare electronice [9]/
Fig.1. The basic operations that can be performed via electronic banking systems [9]**

Dacă am atrage atenție doar la avantajele și oportunitățile sistemului e-banking, s-ar forma impresia că utilizarea acestor tehnologii nu constituie o amenințare, ci măjorează viteza tranzacțiilor, reduce costurile, crește numărul de clienți potențiali. Noi surse de amenințări pot duce la probleme grave privind nivelul scăzut de fiabilitate a sistemului bancar și securitatea informațiilor.

Unul dintre motivele care complică adaptarea sistemului bancar electronic la sistemul bancar standard automat, deja existent este lipsa documentației de proiect pentru dezvoltarea sistemului actual. În unele cazuri, elaboratorii de software efectuează modificări la sistemul automatizat bancar, ca urmare, apar așa-numite „blocaje” care sunt în mod inerent surse de riscuri bancare [6]. Apariția unor astfel de „blocaje”, duce la dispersarea securității sistemului bancar electronic, deoarece se deschide accesul la date din exterior.

O altă trăsătură caracteristică pentru prezent este creșterea dependenței instituțiilor bancare față de furnizorii *provider* de diverse servicii, mulți dintre care cad sub incidența nici unei reglementări. Această evoluție conduce la apariția unor noi modele de afaceri care implică băncile și organizațiile nonbancare, cum ar fi companiile de telecomunicații, furnizorii de servicii de Internet și alte firme implicate în rezolvarea problemelor tehnologice [5].

Ca urmare a extinderii unor noi modele de afaceri prin participarea diferitelor „Terțe părți” apar noi surse de riscuri bancare asociate cu factorii tehnologici (Figura 2).

If we draw attention only to advantages and opportunities of the e-banking system, we would have the impression that the use of these technologies is not a threat, but it increases the speed of transactions, reduces costs, and increases the number of potential customers. New sources of threats can lead to serious problems related to the low level of reliability of the banking system and security of information.

One of the reasons that complicates the adaptation of the electronic banking system to the existing standard is the lack of project documentation for the development of the current system. In some cases, software developers make changes to the automated banking system, as a result, there are so-called "blockages" that are inherently sources of banking risks [6]. The occurrence of such "blockages" leads to the dispersal of electronic banking security because it opens external access to the data.

Another characteristic feature is currently increasing the reliance of banking institutions to *providers* of various services, many of which fall under no regulation. This development leads to new business models involving banks and non-banking organizations such as telecommunications companies, internet service providers and other companies involved in solving technological problems [5].

Following the expansion of some new business models by attending various "Third parties", new sources of banking risks associated with technological factors emerge (Figure 2).

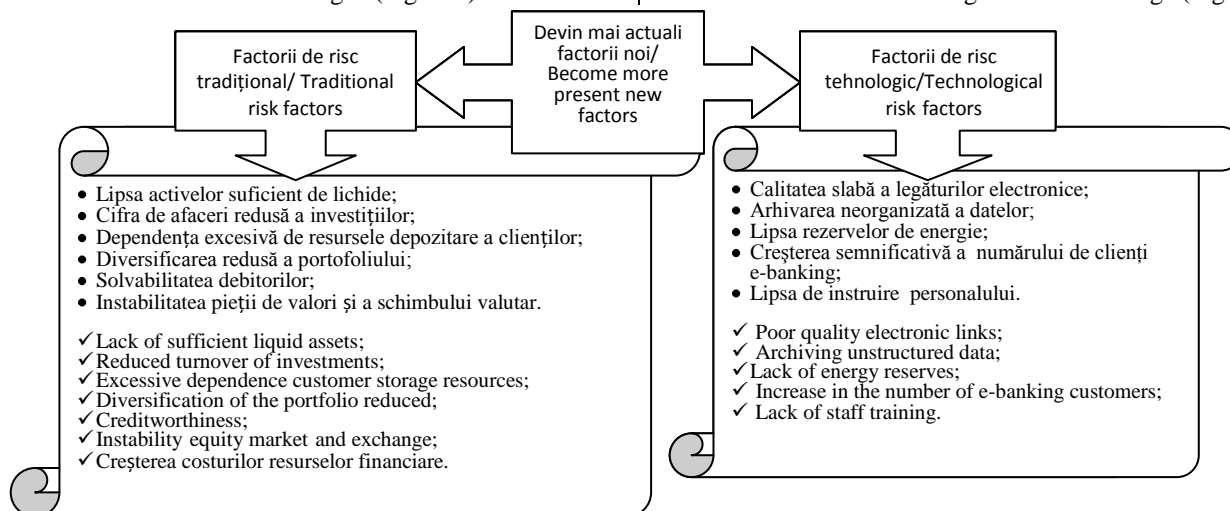

Fig. 2. Noile forme de resurse de riscuri bancare [5]/

Fig. 2. New forms of resource banking risks [5]

Finanțarea inovațiilor în sectorul bancar necesită resurse financiare uriașe. Statul nu deține acest volum de resurse financiare, mai ales că finanțarea unui număr limitat de proiecte, măjorează și riscul. Desigur, este necesar de a sprijini inovațiile, dar acolo unde investitorii privați nu-și doresc participarea, și anume în stadiile inițiale de dezvoltare, unde cota de resurse financiare necesare este mai mică. Sarcina statului este crearea de condiții în care investitorii privați vor investi banii lor în proiecte inovatoare.

Trebuie remarcat faptul că utilizarea inovației financiare bancare implică de fapt o serie de *riscuri*, care au anumite caracteristici:

▪ Principalele riscuri obiective care influențează dezvoltarea inovațiilor financiare sunt de credit, rata dobânzii,

Financing innovations in the banking sector requires huge financial resources. The state does not hold this volume of financial resources, especially since the funding of a limited number of projects increases the risk. Of course, it is necessary to support innovations, but where private investors do not want to participate, and mainly in the early stages of development, where the share of funds required is smaller. The state's task is to create conditions where private investors will invest their money in innovative projects.

It should be noted that the use of banking financial innovation actually involves a number of *risks* that have certain characteristics:

▪ The main and objective risks that affect the development of financial innovations are credit related,

de piață, risc inovațional și riscul de lichiditate;

- Necesitatea utilizării riscului ingineresc ca o combinație de metode de asigurare din partea cererii și din partea ofertei de produse financiare inovatoare;

- La baza realizării tranzacțiilor între astfel de contraagenți sunt diferențele în estimarea comportamentului pe piață, diferite orizonturi de investiții, toleranța diferitor riscuri de natură subiectivă [2].

Astfel, pentru dezvoltarea eficientă a proceselor inovatoare în sectorul bancar ar trebui să se ia în considerare toți factorii de constrângere enumerați mai sus.

Depășirea pieței subdezvoltate a inovațiilor financiare și sectorul ei bancar, precum și asigurarea lor instituțională finalizatorie ar trebui să devină o problemă la nivel național, în timp ce dezvoltarea continuă a inovației financiare în practica bancară poate acționa ca un factor catalizator de creștere economică.

Dezvoltarea unui model integral de contracarare a amenințărilor legate de exploatarea sistemelor la distanță, presupune realizarea următoarelor etape (Figura 3).

interest rate, market, innovation risk and liquidity risk;

- The need to use engineering risk as a combination of insurance methods from the demand and the supply of innovative financial products;

- At the basis of transactions between such counter-agents are differences in estimating market behavior, different investment horizons, and tolerance of different subjective risks [2].

Thus, for the effective development of innovative processes in the banking sector, should be considered all coercive factors listed above.

Overcoming the underdeveloped market of financial innovations and its banking sector, and their institutional ensuring should become a nationwide problem, while the continuous development of financial innovation in banking practice can act as a catalyst factor for economic growth.

Developing an integrated model to counter threats related to the operation of remote systems, involves achieving the following stages (Figure 3).

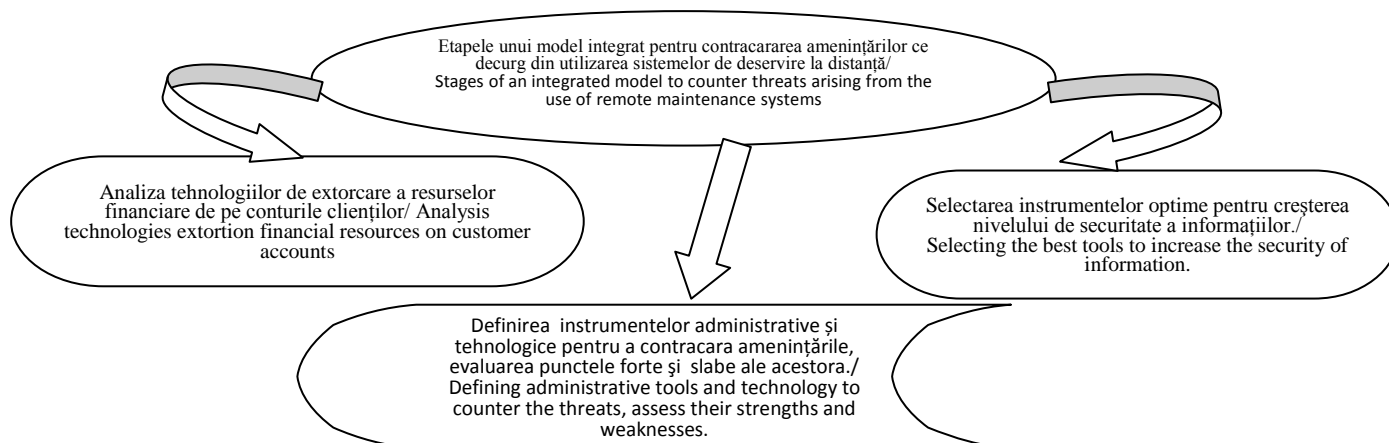

Fig. 3. Etapele unui model integrat pentru contracararea amenințărilor ce decurg din utilizarea sistemelor de deservire la distanță [4]/
Fig. 3. Stages of an integrated model to counter threats arising from the use of remote maintenance systems [4]

De exemplu, pentru a stimula cererea din partea băncilor comerciale a inovațiilor financiare este nevoie de a dezvolta următoarele direcții:

Schimbarea comportamentului și a strategiilor din partea clienților, fapt care va forța băncile să se adapteze la nevoile celor dintâi și în lupta pentru client acestea vor asimila noile tipuri de activități adaptate la înaltă tehnologie.

- ❖ De a insufla sistemului bancar și managementului acestuia cultura utilizării banilor "lungi" și instrumentele financiare aferente modelelor organizaționale.

- ❖ Crearea unei IT – arhitecturi și, în același timp, îmbunătățirea calității IT – platform pentru operațiuni bancare, inclusiv îmbunătățirea protecției canalelor de informare și comunicare, eliminarea accesului la rețeaua bancară a persoanelor neautorizate.

- ❖ Organizarea colaborării între banci și companiile de inginerie, oferind posibilitatea de a implementa noi tehnologii și de a oferi băncilor proiecte bune, care vor da un randament al investițiilor, vor reduce riscurile bancare și vor optimiza costurile de investiție. Punerea în aplicare a acestei direcții va integra companiile de inginerie în procesul de interacțiune între bancă și client.

- ❖ Reorganizarea sistemului de management bancar

For example, to stimulate the demand from commercial banks for financial innovation, it is needed to develop the following areas:

Changes in the behavior and strategies of the client, which will force banks to adapt to the needs of the customer first and in the fight for the client they will assimilate the new types of activities suited for high technology.

- ❖ To infuse the banking system and its management the culture of using "long" money and related financial instruments to organizational models.

- ❖ To create an IT – architecture, and at the same time improve the quality of IT – operational banking platforms, including improving the protection of information and communication channels, eliminating access to the banking network for unauthorized persons.

- ❖ Organizing collaboration between banks and engineering companies, providing the possibility to implement new technologies and to provide banks good projects that will give a return on investments, reduce the bank's risk and will optimize investment costs. Implementation of this direction will integrate engineering companies in the interaction process between the bank and the customer.

prin crearea unei unități, care va avea drept scop găsierea, punerea în aplicare și întreținerea inovației financiare în practica bancară și anume elaborarea regulamentelor privind activitatea de inovare, implementarea de experimente, evaluarea și calculul eficienței introducerii unor instrumente, produse și servicii financiare inovatoare.

❖ Utilizarea canalelor de promovare a produselor și serviciilor bancare – rețeaua Internet, rețeaua socială mass-media, trimiterea de SMS-uri etc. – mai ales că există exemple pozitive în practica din Vest, de exemplu, Fidor Bank german, care lucrează în rețelele sociale (Twitter, Facebook etc.).

Trebuie remarcat faptul, că principalele *direcții* inovatoare ale activității băncilor comerciale includ:

- Produse bancare noi, servicii, soluții organizaționale bazate pe noile tehnologii informaționale;

- Tehnologii bancare și financiare virtuale: gestionarea conturilor bancare prin intermediul sistemelor de comunicații electronice, cum ar fi bancă-client, prin utilizarea activă a semnăturilor electronice, semnarea de contracte de servicii cu instituțiile financiare;

- Utilizarea integrală de noi informații și tehnologii de comunicare electronică și mixtă de marketing, reducerea costurilor de promovare a informațiilor cu privire la produsele și serviciile bancare;

- Procesarea analitică, folosind sistemele de informații interne, contabilitatea de gestiune, care oferă noi oportunități de control intern și audit;

- Modificări în dezvoltarea personalului: manager de inovare, consultant structurat pe produse financiare, specialist pe tranzacțiile pe piața de capital și asigurări etc.;

- Noua platforma self-service automat, care reduce cozile clienților la ghișeele băncii și majorarea timpului personal.

Concluzii. Rezumând, trebuie remarcat faptul că sprijinul financiar inovațional trebuie să respecte logica de reproducere, în caz contrar va fi dificil de a crește disponibilitatea și eficiența inovației financiare, mai ales în cazul în care costurile de transformare și tranzacționare de producție sunt mari. Ca rezultat se vor reduce costurile serviciilor bancare, ce va extinde numărul de tranzacții potențiale pe piața bancară. Prin urmare, este important să se utilizeze potențialul băncilor comerciale în domeniul managementului inovării și dezvoltarea infrastructurii de procese inovatoare, care vor crea un impuls pentru dezvoltarea și crearea de noi inovații financiare în practicile bancare.

❖ Reorganization of the bank management system by creating a unit that will have the goal to find, implement and maintain the financial innovations in banking practice, and namely the development of regulations on innovation activity, implementation of experiments, evaluating and calculating the efficiency of the introduction of some tools, products and innovative financial services.

❖ The use of channels to promote products and banking services –the internet, the social media network, sending SMS etc. – especially since there are examples of positive practice in the West, for example, the German Bank Fidor works on social networks (Twitter, Facebook etc.).

It should be noted the fact that the main innovative *directions* of activity of commercial banks include:

- New banking products, services, organizational solutions based on new information technologies;

- Banking and financial virtual technologies: managing bank accounts via electronic communication systems such as bank-client, through active use of electronic signatures, signing services agreements with financial institutions;

- Full use of new information and electronic communication technologies and mixed of marketing, reducing the cost of promoting information regarding banking products and services;

- Analytical processing using internal information systems, management accounting, that provides new opportunities for internal control and audit;

- Changes in staff development: innovation manager, consultant structured on financial products, specializing in capital market transactions and insurances, and so on;

- The new automatic self-service platform, which reduces the customers' queues at banks and increases personal time.

Conclusions. In summary, it should be noted that financial innovation support must respect the logic of reproduction; otherwise it will be difficult to increase the availability and efficiency of financial innovation, especially where processing and trading costs are high. As a result, the costs of banking services will reduce, and that will expand the number of potential transactions in the banking market. Therefore, it is important to use the potential of commercial banks in the management of innovation and development of innovation processes that will create a momentum for the development and creation of new financial innovations in banking practices.

Referințe bibliografice / References

1. STOICA, M. *Gestiunea bancară*. București: Lumina Lex, 2002. 263 p. ISBN 973-588-512-3.
2. АЮПОВ, А.А. Риск-инжиниринг как элемент финансовой инженерии на рынке инновационных финансовых продуктов. В: Экономические науки. 2007, № 12 (37), сс. 363-369.
3. БЕЗДЕЛЕВ, В.А. Развитие инновационной финансовой деятельности в кредитных организациях. В: Перспективные инновации в науке, образовании, производстве и транспорте: научно-практическая конференция, 19-30 июня 2012. Одесса: Куприенко, 2012, выпуск 2, том 2, сс. 35-40. ISSN 2224-0187.
4. КАЛЕМБЕРГ, Д., ПЛОТНИКОВ, О. Подводные камни безопасности ДБО. Опыт реализованных проектов. Часть 1. В: Информационная безопасность. 2010, № 4, сс. 32-34.
5. КОНДРАШОВ, В.А. Эволюция факторов риска банковских инноваций в России. В: Экономика, финансы и управление производством. 2012, № 2, сс. 9-15.
6. МАРТЫНЕНКО, П.Г., РЫНДИНА, И.В. Теоретико-практические аспекты внедрения финансовых инноваций. В: Теория и практика инновационной стратегии региона: международный межвузовский сборник научных трудов. Кемеровский филиал РГТЭУ. Кемерово, 2011, выпуск 7, сс. 186-190.
7. ТИМЧЕНКО, А.А. Современные направления развития финансовых инноваций в банковском деле. В: Научный журнал КубГАУ. 2012, № 83 (09) [accesat 25 mai 2013]. Disponibil: <http://ej.kubagro.ru/2012/09/pdf/48.pdf>
8. ТИТОВ, А.Б. *Маркетинг и управление инновациями*. СПб: Питер, 2001. 240 с. ISBN 5-318-00156-4.
9. Дистанционное банковское обслуживание [accesat 25 mai 2013]. Disponibil: <http://bank31.ru/bank-products/remote-service/621-distancionnoe-bankovskoe-obsluživanie.html>

Recomandat spre publicare: 20.02.2014